

UCHWAŁA NR LXIII/600/2024
RADY MIEJSKIEJ W BRZEŚCIU KUJAWSKIM
z dnia 7 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2022 – 2023 „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski na lata 2022 – 2025”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840,951 i 1688)

uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się sprawozdanie Burmistrza Brześcia Kujawskiego z realizacji w latach 2022 – 2023 „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski na lata 2022 – 2025” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Brześcia Kujawskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Brześciu Kujawskim.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

mgr Piotr Paweł Stanny

PODINSPEKTOR
ds. integracji społecznych

mgr inż. Mariola Pińkuska-Gawłowska

Uzasadnienie

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski na lata 2022-2025 został przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/333/2022 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 2 marca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2022 r. poz. 1293).

Dokument ten określa cele, kierunki i zadania, których realizacja służy najszerszemu i najbardziej wszechstronnemu wykorzystaniu potencjału lokalnego dziedzictwa kulturowego. Gminny Program Opieki nad Zabytkami ma na celu przywracanie zabytkom znajdującym się na terenie miasta i gminy Brześć Kujawski właściwych walorów historycznych i estetycznych, ale również ich promowanie służące zwiększeniu wrażliwości i świadomości społeczeństwa na otaczającą go przestrzeń i krajobraz kulturowy.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Burmistrz sporządza co 2 lata, sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawia je radzie gminy.

W związku z powyższym przedkładam Radzie Miejskiej w Brześciu Kujawskim sprawozdanie z realizacji w latach 2022-2023 „Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski na lata 2022-2025”.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
mgr Piotr Paweł Stanny

Załącznik do Uchwały nr LXIII/600/2024
Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim
z dnia 7 marca 2024 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W LATACH 2022-2023
„GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY BRZEŚĆ
KUJAWSKI NA LATA 2022-2025”**

Brześć Kujawski, luty 2024

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	2
2. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA OPRACOWANEGO SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI.....	3
2.1. Podstawa prawna opracowania sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski.....	3
2.2. Podstawy merytoryczne opracowania sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski.....	3
3. OCENA POZIOMU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI.....	3
3.1. Dbalność o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w Gminie.....	3
3.2. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków.....	8
3.4. Działania związane z przeznaczeniem środków budżetowych na rewaloryzację zabytków..	12
3.5. Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów.....	14
3.6. Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego także z uwzględnieniem turystyki jednodniowej.....	18
3.7. Promocja gminy na forum krajowym i zagranicznym.....	22
3.8. Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego.....	25
4. PODSUMOWANIE.....	35

1. WPROWADZENIE

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski na lata 2022-2025 został przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/333/2022 Rady Miejskiej Brześciu Kujawskim z dnia 2 marca 2022r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2022 r. poz. 1293). Podstawę prawną sporządzenia Programu stanowiła ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która w art. 87 zobowiązuje min. burmistrzów, do sporządzania na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami.

Celem Programu jest poprawa jakości środowiska kulturowego, wzrost nakładów finansowych na inwestycje związane z obiektami zabytkowymi, szersza promocja gminy i przyciągnięcie turystów, a także wzrost świadomości regionalnej mieszkańców.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840,951 i 1688) Burmistrz sporządza, co 2 lata, sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia radzie gminy. Niniejsze sprawozdanie z realizacji w latach 2022-2023 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski na lata 2022-2025, zostało przygotowane na podstawie informacji i danych uzyskanych od jednostek realizujących i współpracujących przy poszczególnych celach, kierunkach i zadaniach określonych w Programie oraz na podstawie obserwacji zachodzących zmian czy ocenie stopnia ich zaawansowania.

2. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA OPRACOWANEGO SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI

2.1. Podstawa prawna opracowania sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, burmistrz sporządza, co dwa lata, sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami, które przedstawia radzie gminy.

2.2. Podstawy merytoryczne opracowania sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski.

Merytoryczną podstawą do opracowania niniejszego sprawozdania jest Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/333/2022 Rady Miejskiej Brześciu Kujawskim z dnia 2 marca 2022r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2022 r. poz. 1293). Źródłem pozyskania danych do sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brześć Kujawski w latach 2022-2023 były sprawozdania cząstkowe przygotowane przez: Wydział Edukacji, Bezpieczeństwa i Spraw Społecznych, Wydział Finansów, Wydział Inwestycji i Infrastruktury, Referat Zarządzania i Administracji przy Urzędzie Miejskim w Brześciu Kujawskim oraz jednostki podległe takie jak Szkoły Podstawowe, Przedszkola, Bibliotekę Publiczną, Brzeskie Centrum Kultury i Historii „WAHADŁO” oraz Brzeski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

3. OCENA POZIOMU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI

3.1. Dbłość o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w Gminie.

W ramach niniejszego założenia zostały zrealizowane następujące działania:

- a) W obowiązujących i będących w trakcie przygotowywania strategicznych programach dla gminy, dotyczących jej rozwoju, działań w zakresie rewitalizacji, gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym, zagospodarowaniem przestrzennym, inwestycji, kultury, turystyki, promocji, ochrony środowiska przyrodniczego, uwzględniane są zagadnienia dziedzictwa kulturowego, w zależności od specyfiki i założeń danego programu.
- b) 6,83% obszaru Gminy Brześć Kujawski objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W aktach prawa miejscowego, w tym w obowiązujących oraz

w sporządzanych i aktualizowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które w świetle przepisów prawnych stanowią jedną z czterech zasadniczych form ochrony zabytków zostały ustalone w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. W okresie sprawozdawczym uchwalono 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przystąpiono do sporządzenia 3 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z poniższą tabelą „Wykaz uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w latach 2022-2023”:

Tabela 1. Wykaz uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w latach 2022-2023.

L.p.	Nr uchwały i nazwa planu	Uwagi
1.	Uchwała XXXVIII/338/2022 z dnia 2 marca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym 0001 Miasto Brześć Kujawski 1, w rejonie ul. Przemysłowej i ul. Mickiewicza.	Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia mpzp
2.	Uchwała XXXVIII/340/2022 z dnia 2 marca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym 0002 Miasto Brześć Kujawski 2, w rejonie ul. Kolejowej.	Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia mpzp
3.	Uchwała XXXVIII/339/2022 z dnia 2 marca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym 0013 Kąty Kolonia, gm. Brześć Kujawski.	Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia mpzp
4.	Uchwała Nr XLI/359/2022 z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Miasto Brześć Kujawski 1 (osiedle Falborek).	Uchwała o przyjęciu mpzp
5.	Uchwała Nr XLV/411/2022 z dnia 26 października 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym 0013 Kąty Kolonia, gm. Brześć Kujawski.	Uchwała o przyjęciu mpzp
6.	Uchwała Nr XLIX/449/2023 z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym 0012 Kąkowa Wola Wieś (dz. nr ewid. 120/4), gm. Brześć Kujawski.	Uchwała o przyjęciu mpzp
7.	Uchwała Nr XLIX/450/2023 z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Stary Brześć Parcele	Uchwała o przyjęciu mpzp
8.	Uchwała Nr LIII/492/2023 z dnia 30 maja 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w obrębach ewidencyjnych Wieniec, Wieniec Zalesie, Machnacz i Pikatkowo (solanka).	Uchwała o przyjęciu mpzp

źródło: opracowanie własne

- e) Na terenie Gminy Brześć Kujawski znajduje się 5 obiektów grobownictwa wojennego:
- Mogiła zbiorowa żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r. znajdująca się na terenie cmentarza parafialnego w Brześciu Kujawskim,

- Mogiła zbiorowa żołnierzy radzieckich z 1945 r. znajdująca się na terenie cmentarza parafialnego w Brześciu Kujawskim,
- Mogiła zbiorowa mieszkańców Brześcia Kujawskiego i żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r. znajdująca się na terenie cmentarza parafialnego w Brześciu Kujawskim,
- Mogiła zbiorowa żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r. znajdująca się na terenie cmentarza parafialnego w Wieńcu,
- Grób indywidualny sędziego z Torunia Antoniego Baykowskiego zamordowanego 10 września 1939 r. znajdująca się na terenie cmentarza parafialnego w Wieńcu.

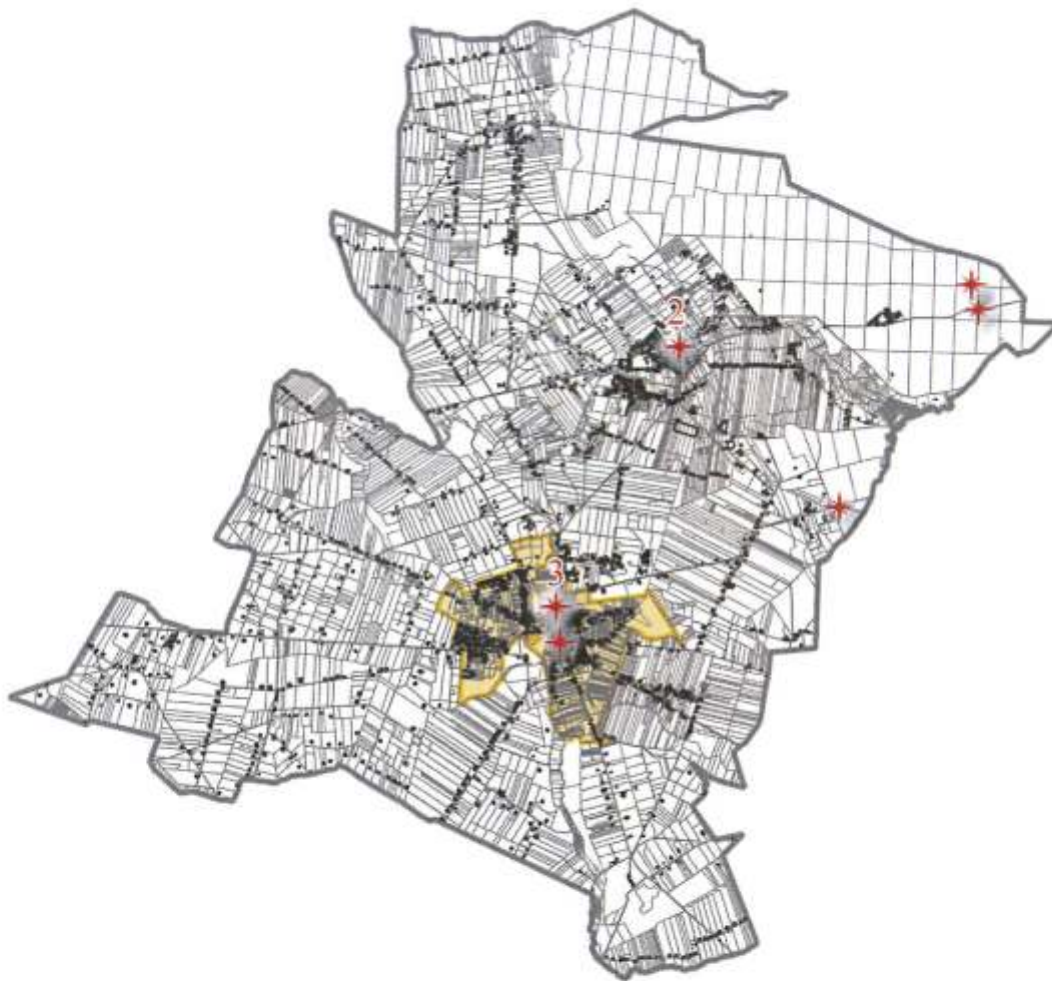
W ramach porozumienia w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim, Gmina Brześć Kujawski w okresie sprawozdawczym realizowała zadania wynikające z obowiązku utrzymania cmentarzy, kwater i grobów wojennych poprzez min.: dbanie o estetyczny wygląd obiektów grobownictwa wojennego i jego otoczenia, zapewnienie estetycznego wyglądu zespołu roślinności znajdującej się na cmentarzach, kwaterach i grobach wojennych poprzez nasadzenia roślinności dostosowanej do otoczenia czy wykonywanie bieżących zabiegów pielęgnacyjnych zieleni, przygotowywanie do uroczystego wyglądu obiektów grobownictwa wojennego w rocznice obchodów świąt państwowych i w Dniu Wszystkich Świętych. Na w/w zadania przeznaczono w 2022 r. - 2000 zł, w 2023 r. - 6000 zł w ramach dotacji od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Ponadto, w 2022 r. została zaktualizowana gminna ewidencja obiektów grobownictwa wojennego.

Zdjęcie 1. po lewej: Uroczyste obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej 1 września 2023r. przy mogile zbiorowej żołnierzy Wojska Polskiego z 1939r. na cmentarzu parafialnym w Wieńcu, po prawej: uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada 2023r. przy pomniku Władysława Łokietka (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

Jednocześnie Gmina Brześć Kujawski Zarządzeniem nr 179/2022 Burmistrza Brześcia Kujawskiego z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia miejsc pamięci na terenie Gminy Brześć Kujawski określiła miejsca pamięci znajdujące się na terenie Gminy Brześć Kujawski są to:

- Mogiła zbiorowa żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 roku na cmentarzu parafialnym w Brześciu Kujawskim;
- Mogiła zbiorowa żołnierzy radzieckich z 1945 roku na cmentarzu parafialnym w Brześciu Kujawskim;
- Mogiła zbiorowa mieszkańców Brześcia Kujawskiego i żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 roku na cmentarzu parafialnym w Brześciu Kujawskim;
- Grób indywidualny sędziego z Torunia – Antoniego Baykowskiego zamordowanego 10 września 1939 roku na cmentarzu parafialnym w Wieńcu;
- Mogiła zbiorowa żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 roku na cmentarzu parafialnym w Wieńcu;
- Obelisk na miejscu straceń 9 Polaków przez hitlerowców, 18-01-1945 roku przy drodze z Wieńca w kierunku Włocławka;
- Obelisk i miejsce kaźni „Szlak Męczeństwa Rodziny Migdałskich” znajdujący się w lesie na działce nr 345 obręb Wieniec Zalesie;
- Obelisk ku czci poległych żołnierzy Wojska Polskiego w 1939 roku przy drodze w pobliżu miejscowości Józefowo w kierunku Włocławka;
- Pomnik króla Władysława Łokietka na skwerze miejskim w Brześciu Kujawskim.

Ryc. 1. Rozmieszczenie Miejsc Pamięci na terenie Gminy Brześć Kujawski, źródło: opracowanie własne.

W ramach w/w zarządzenia Gmina Brześć Kujawski dba o estetyczny wygląd miejsc pamięci poprzez min. dokonywanie remontów czy dbanie o ich otoczenie (sprzątanie, czynności pielęgnacyjne zieleni, nasadzenia roślinności, przygotowywanie do uroczystego wyglądu w rocznicę świąt państwowych). Na w/w zadania w ramach zadań własnych Gmina Brześć Kujawski przeznaczyła w 2022r. - 1499,73 zł, w 2023r. - 3035 zł.

- d) W 2022 roku Gmina Brześć Kujawski na podstawie uchwały Nr XVII/125/12 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków, udzieliła dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Brześciu Kujawskim na kwotę 120.000,00 zł, co stanowiło 0,11% ogólnej kwoty wydatków budżetu gminy. Przedmiotem prac był remont i modernizacja elewacji z programem prac

konserwatorskich przy kościele parafialnym pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w zakresie elewacji: usunięcie wypełnienia spoin, spoinowanie murów, kształtki profilowane z cegły gotyckiej, wykucie z muru uszkodzonych cegieł, uzupełnienie brakujących fragmentów w murach z cegły gotyckiej, czyszczenie ściernie lub chemiczne, oczyszczenie wrebów z kitu, malowanie i czyszczenie.

W 2023 roku Gmina Brześć Kujawski na podstawie powołanej wyżej uchwały Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim, udzieliła dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Brześciu Kujawskim na kwotę 120.000,00 zł, co stanowiło 0,10% ogólnej kwoty wydatków budżetu gminy. Przedmiotem prac był remont i modernizacja elewacji z programem prac konserwatorskich przy kościele parafialnym pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w zakresie elewacji: spoinowanie murów, kształtki profilowe, wykucie i wstawienie cegieł, uzupełnienie murów, czyszczenie ściernie lub chemiczne, malowanie farbami, hydrofobizacja, impregnacja biologiczna, odbicie tynków z zaprawy, uzupełnienie tynków, oczyszczenie z kitu, iniekcja rys i pęknięć.

Ponadto, na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r., art. 12 ust. 1 pkt. 11 ustawy o podatku rolnym z dnia 15 listopada 1984 r., oraz art. 7 ust. 1 pkt. 2 ustawy o podatku leśnym z dnia 30 października 2022 r., Gmina Brześć Kujawski udzieliła zwolnień z podatku od nieruchomości wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków, które są utrzymane i konserwowane, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków. W 2022 r. 4 podmioty wnioskujewały o zwolnienie z podatku od nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków na łączną kwotę 45 231,00 zł, natomiast w 2023 r. łączna kwota zwolnień wynosiła 51 924,00 zł i wnioskujewały o nie również 4 podmioty.

3.2. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków.

Burmistrz Brześcia Kujawskiego na podstawie art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Włocławku prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków dla Gminy Brześć Kujawski. W obowiązującej, zaktualizowanej w 2023r. Gminnej Ewidencji Zabytków, przyjętej Zarządzeniem nr 209/2023 Burmistrza Brześcia Kujawskiego z dnia 18 grudnia 2023 r., ujętych jest 291 zabytków nieruchomych oraz 266 stanowisk archeologicznych, dla których są prowadzone karty adresowe, opracowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na terenie gminy znajduje się 14 zabytków

rejestranych (wpisanych do rejestru zabytków), które stanowią nieruchomości indywidualne, zespoły nieruchomości, parki, stanowiska archeologiczne czy układy urbanistyczne. W okresie sprawozdawczym (w 2023r.) zostały złożone 2 wnioski o wpis obiektu do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz 1 wniosek o wykreślenie obiektu z Gminnej Ewidencji Zabytków.

Zdjęcie 2. po lewej: Budynek gospodarczy, dawna mleczarnia z ok. 1937r., po prawej: Kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego w Wieniu z 1958-1964 r. , obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Brześć Kujawski w 2023 r. (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

Należy podkreślić, że liczba obiektów w ewidencji zabytków nie jest stała, ponieważ mogą być do niej wpisywane kolejne zabytki lub wykreślane te, które zatraciły swój pierwotny charakter lub zniknęły z krajobrazu naszej gminy.

3.3. Działania związane z bieżącymi remontami obiektów stanowiących własność Gminy Brześć Kujawski.

Prace nad Gminnym Programem poprawy walorów estetycznych centrum miasta Brześć Kujawski oraz nad zasadami udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Brześć Kujawski zostały tymczasowo zawieszono ze względu na pojawienie się nowych możliwości finansowania ze środków zewnętrznych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. W ramach tego Programu Gmina Brześć Kujawski wnioskuje o dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków, będących własnością gminy a także osób fizycznych czy prawnych.

W I edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, Gmina Brześć Kujawski w 2023 r. pozyskała wstępną promesę na dofinansowanie remontu Zespołu Szkół nr 2 w Brześciu Kujawskim na kwotę 490 000 zł oraz na remont dachu Kościoła Parafialnego pw. św. Józefa w Brzeziu na kwotę 490 000 zł. W II edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków pozyskano wstępną

promesę na dofinansowanie zagospodarowania terenu placu zamkowego i placu Marii Konopnickiej w Brześciu Kujawskim na kwotę 392 000 zł.

Ponadto, Gmina Brześć Kujawski w ramach niniejszego założenia w okresie sprawozdawczym zrealizowała następujące działania inwestycyjne:

a) Zagospodarowanie terenów zielonych w Brześciu Kujawskim, w ramach którego zostały wykonane nasadzenia w zabytkowym centrum Brześcia Kujawskiego oraz w pasie drogowym ul. Żeromskiego. Niniejsze zadanie zawierało się w obszarze Dzielnicy Starego Miasta wpisanej do Rejestru Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków. Wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 233 216,49 zł i została sfinansowana z budżetu gminy. Roboty zakończono 28.04.2023 r.

Zdjęcie 3. Przebudowana ul. Żeromskiego w Brześciu Kujawskim wraz z nowymi nasadzeniami (2023 r.) (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

b) Adaptacja budynku przy ul. Kolejowa 3 w Brześciu Kujawskim na cele aktywizacji zawodowej. W ramach tego zadania przygotowano min. dokumentację projektowo-kosztorysową, opracowano Studium Wykonalności w celu opracowania wniosku o dofinansowanie, wykonano przyłączenia do sieci dystrybucyjnej, wykonano projekt instalacji gazowej, wykonano roboty budowlane, wykonano iluminację i roboty elektryczne, zapewniono nadzór inwestorski nad robotami budowlanymi, zakupiono wyposażenia p.poż. Zadanie obejmowało remont obiektu wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków jako dawna remiza straży pożarnej z 1910r. Wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 1 289 176,12 zł, z czego 1 023 643,70 zł zostało dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry, Działania 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich

obszarów funkcjonalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, 120 428,67 zł zostało dofinansowane z Budżetu Państwa, a 145 103,75 zł sfinansowano z budżetu gminy. Inwestycję zakończono pozwoleniem na użytkowanie w dniu 19.01.2022 r.

Zdjęcie 4. Budynek dawnej remizy straży pożarnej przy ul. Kolejowej 3 w Brześciu Kujawskim wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków po remoncie zakończonym w 2022r. (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

c) Budowa targowiska miejskiego w Brześciu Kujawskim oraz rewitalizacja zabytkowego centrum Brześcia Kujawskiego. Niniejsze zadanie realizowane było w obszarze Dzielnicy Starego Miasta wpisanej do Rejestru Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków. Zadanie podzielono na dwie części:

- część 1. Budowa targowiska miejskiego w Brześciu Kujawskim. Przedmiotem inwestycji była budowa targowiska miejskiego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 3 500 000 zł, z czego 1 000 000 zł zostało dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wykonawca zakończył roboty 29.12.2023 r.

Zdjęcie 5. Targowisko miejskie po zakończeniu prac przez wykonawcę (grudzień 2023 r.) (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

- część 2. Rewitalizacja zabytkowego centrum Brześcia Kujawskiego. Przedmiotem inwestycji jest min. zagospodarowanie Placu Władysława Łokietka w Brześciu Kujawskim, w tym przebudowa i remont placu głównego, miejsc postojowych, budowa fontanny, obiektów małej architektury wraz z niezbędnymi urządzeniami budowlanymi i infrastrukturą techniczną. Wartość zadania inwestycyjnego wynosi 6 498 307 zł, w tym otrzymano dofinansowanie z programu Polski Ład na kwotę 4 500 000 zł. Zadanie inwestycyjne jest w trakcie realizacji.

3.4. Działania związane z przeznaczeniem środków budżetowych na rewaloryzację zabytków.

Gmina Brześć Kujawski w ramach niniejszego zadania dokonała Przebudowy Układu Komunikacyjnego Miasta Brześć Kujawski. Obszar działania niniejszego zadania zawierał się w obszarze Dzielnicy Starego Miasta wpisanej do Rejestru Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków. Inwestycja została podzielona na III etapy:

- etap I- Przebudowa układu komunikacyjnego miasta Brześć Kujawski. Zakres robót obejmował przebudowę układu komunikacyjnego miasta Brześć Kujawski, w tym 3 odcinków dróg: pl. Władysława Łokietka (długość 0,179 km), ul. Farna (długość 0,091 km) oraz ul. Kilińskiego (długość 0,094 km) o łącznej długości 0,364 km. Inwestycja polegała na wykonaniu obramowania krawężnikiem, obustronnej opaski, zjazdów do posesji, zatok postojowych, chodników. Wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 2 054 952,05 zł, z czego 1 325 938 zł zostało dofinansowane ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Inwestycję zakończono 18.04.2023 r.

- etap II - Przebudowa układu komunikacyjnego miasta Brześć Kujawski. Zakres robót obejmował przebudowę układu komunikacyjnego miasta Brześć Kujawski, w tym 3 odcinków dróg: ul. Przesmyk (długość 0,189 km), ul. Reymonta (długość 0,181 km) oraz ul. Krzyżowa (długość

0,154 km) o łącznej długości 0,524 km. Inwestycja polegała na wykonaniu obramowania krawężnikiem, obustronnej opaski, zjazdów do posesji, zatok postojowych, chodników. Wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 2 127 995,60 zł, z czego 1 541 418,00 zł zostało dofinansowane ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Inwestycję zakończono 18.04.2023 r.

- etap III - Przebudowa ulicy Żeromskiego w Brześciu Kujawskim. Zakres robót obejmował m.in. przebudowę ulicy na odcinku o długości 130,94 mb, która polegała na wymianie warstwy ścieralnej jezdni oraz budowie zatoki postojowej do parkowania równoległego o szerokości 2,5 m i poszerzeniu obustronnego chodnika o konstrukcji wzmocnionej i szerokości zmiennej. Wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 1 047 047,00 zł, z czego 341 229,000 zł zostało dofinansowane ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Inwestycję zakończono 25.01.2023 r.

Zdjęcie 6. Centrum Brześcia Kujawskiego po przebudowie układu komunikacyjnego wraz z nowymi nasadzeniami (2023 r.) (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

3.5. Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów.

Brzeskie Centrum Kultury i Historii „WAHADŁO” w ramach niniejszego założenia programowego podjęło następujące działania:

a) stworzenie jednolitego systemu identyfikacji wizualnej w postaci oznaczeń, tablic, drogowskazów itp. w tym wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych:

- projekt tablic i opisy merytoryczne miejsc historycznych znajdujących się na terenie Brześcia Kujawskiego – (plac przy ulicy Reymonta niegdyś Knapska, miejsce w którym znajdowało się getto, klasztor poddominikański, zamek) (2022 r., 2023 r.);

- oznaczenia drogowe dotyczące SZLAKU PIASTOWSKIEGO (2022r.);

Zdjęcie 7. po lewej: Tablica z opisem merytorycznym historycznego miejsca ulicy Knapskiej - dziś ul. Reymonta (2023 r.), po prawej: Oznaczenia drogowe dotyczące Szlaku Piastowskiego (2022 r.) (fot. BCKiH „WAHADŁO”)

- stworzenie koncepcji nowych tablic, na których obok współczesnych nazw ulic znajdują się także nazwy dawne (2023 r.);

Zdjęcie 8. Tablice, na których obok współczesnych nazw ulic znajdują się także dawne nazwy (2023r.) (fot. BCKiH „WAHADŁO”)

b) publikowanie folderów, ulotek oraz innych materiałów przybliżających mieszkańcom i turystom zasoby historyczne Gminy Brześć Kujawski (2022 r., 2023 r.):

- ulotki promujące wycieczki po Brześciu Kujawskim wykonane dla szkół i Uzdrowiska Wieniec Zdrój (2022 r., 2023 r.);
- foldery reklamujące BCKiH „WAHADŁO” w Brześciu Kujawskim (2023 r.);
- foldery i ulotki dotyczące SZLAKU PIASTOWSKIEGO (2022 r., 2023 r.);
- stojaki metalowe SZLAKU PIASTOWSKIEGO (15 szt.), promujące Brześć Kujawski we wszystkich punktach szlaku (2023 r.);

Zdjęcie 9. Folder i ulotki promujące zasoby historyczne gminy Brześć Kujawski (2022r.,2023r.) (fot. BCKiH „WAHADŁO”)

c) atrakcyjne przedstawienie obiektów za pomocą iluminacji, tworzenia punktów widokowych, prezentacji multimedialnych i muzycznych:

- musical „TAK TO U NOS JEST” promujący Brześć Kujawski i kujawską muzykę ludową wykorzystujący multimedia i nowoczesną formę teatralną do promowania tradycji (pokazywany pięciokrotnie w Brześciu Kujawskim a następnie w Bydgoszczy, Kutnie i Inowrocławiu) (2022 r., 2023 r.);
- stworzenie wystawy na terenie Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Starym Brześciu, dotyczącej wykopalisk archeologicznych „Tu mieszkali Archeolodzy” (2023 r.);
- stworzenie interaktywnego kiosku dotyczącego SZLAKU PIASTOWSKIEGO w Informacji Turystycznej mieszczącej się w BCKiH „WAHADŁO” (2022 r.);
- stworzenie trzech nowych stanowisk na wystawie multimedialnej WAHADŁO CZASU dotyczących 90 – lecia wykopalisk archeologicznych w Brześciu Kujawskim i okolicach (2023 r.);
- stworzenie hymnu związanego z rocznicą zamknięcia Cukrowni w Brześciu Kujawskim odtwarzanego z wieży zabytkowego ratusza w czasie interdyscyplinarnego Festiwalu KULTURA NAS OCALI (2023 r.).

Zdjęcie 10. Interaktywny kiosk dotyczący Szlaku Piastowskiego w Informacji Turystycznej mieszczącej się w BCKiH „WAHADŁO” (2022r.) (fot. BCKiH „WAHADŁO”)

d) dbanie o zawartość strony internetowej informacji turystycznej gminy poprzez zamieszczanie informacji dotyczących zasobu zabytkowego:

- aktualizowanie strony, Facebooka i Instagrama SZLAKU PIASTOWSKIEGO, którego koordynatorem jest BCKiH „WAHADŁO” (2022 r., 2023 r.);
- aktualizowanie strony, Facebooka i Instagrama Informacji Turystycznej (2022 r., 2023 r.);
- współpraca i wysyłanie informacji o wycieczkach i wydarzeniach związanych z historią i tradycją Brześcia Kujawskiego na stronę i Facebooka Gminy Brześć Kujawski (Piknik Historyczny, Noc Świętojańska, Obchody 90 – lecia wykopalisk archeologicznych, Festiwal Zespołów Folklorystycznych) (2022 r., 2023 r.);
- aktualizowanie strony, Facebooka i Instagrama BCKiH „WAHADŁO” i Wystawy Multimedialnej WAHADŁO CZASU (2022 r., 2023 r.).

Gmina Brześć Kujawski w ramach niniejszego założenia programowego podjęła następujące działania:

a) publikowanie folderów, ulotek oraz innych materiałów przybliżających mieszkańcom i turystom zasoby historyczne gminy:

- wydanie II tomu monografii „Dzieje Brześcia Kujawskiego i Ziemi Brzeskiej”, która przybliży mieszkańcom i turystom zasoby historyczne gminy (2022 r.);
- rozpowszechnienie stworzonego folderu z symbolami i insygniami Gminy Brześć Kujawski. Folder wydano na okoliczność uchwalenia przez Radę Miejską symboli i insygniów Gminy Brześć Kujawski oraz zasad ich używania. Podstawowym symbolem jest herb, wywodzący się ze średniowiecznych pieczęci miejskich, jednych z najpiękniejszych z Polsce. Foldery zostały rozdane głównie wśród uczniów szkół podstawowych, przedszkoli na terenie gminy Brześć Kujawski oraz wśród mieszkańców gminy (2022 r.).

b) dbanie o zawartość strony internetowej gminy poprzez umieszczanie informacji dotyczących zasobu zabytkowego:

- aktualizacja strony internetowej <https://brzesckujawski.pl> w rubryce „Zabytki”. Zamieszczono aktualny wykaz zabytków oraz opisano najciekawsze zabytki znajdujące się na terenie gminy Brześć Kujawski. Dodatkowo dodano zakładkę „Miejsca pamięci”, w której przedstawiono miejsca pamięci znajdujące się na terenie Gminy Brześć Kujawski z krótkim opisem historycznym tych miejsc oraz przedstawiono na mapie ich lokalizację w terenie (2023 r.).

3.6. Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego także z uwzględnieniem turystyki jednodniowej.

Gmina Brześć Kujawski była odpowiedzialna za zorganizowanie lub współorganizowanie następujących wydarzeń:

a) organizacja lub kontynuacja organizacji imprez masowych związanych z lokalnym zasobem zabytkowym i kulturalnym:

- Piknik Historyczny – 10 września 2022 r.
- Dożynki Gminno-Parafialne – 28 sierpnia 2022 r.
- Piknik Historyczny – 8-9 września 2023 r.
- Dożynki Gminno-Parafialne – 26 sierpnia 2023 r.

b) organizacja imprez lokalnego zasięgu, przybliżających mieszkańcom gminy i regionu wartości historyczne gminy:

- Uroczyste obchody Święta Narodowego 3 Maja – 2022 r.
- 83 rocznica wybuchu II wojny światowej – 2022 r.
- Uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości – 2022 r.
- Uroczyste obchody Święta Narodowego 3 Maja – 2023 r.
- 84 rocznica wybuchu II wojny światowej – 2023 r.
- Uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości połączone z sadzeniem drzew Brzostów, od których jak głosi legenda powstała nazwa Brześć Kujawski – 2023 r.

Zdjęcie 11. Sadzenie drzew – Brzostów (wiązów górskich) przy brzeskim klasztorze razem z 47. Drużyną Harcerską „Brzeskie Wilczki” listopad 2023 r. (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

Brzeski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Brześciu Kujawskim w ramach organizacji lub kontynuacji organizacji imprez masowych, związanych z lokalnym zasobem zabytkowym i kulturowym był organizatorem imprez masowych pod nazwą Memorial im. Czesława Wasielewskiego, które odbyły się 3.09.2022r. oraz 20.05.2023r. Memorial upamiętniał wybitną postać (sportowca, biegacza) wywodzącą się z Brześcia Kujawskiego w okresie międzywojennym i po II wojnie światowej.

BCKiH „WAHADŁO” w ramach rozwoju produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego, także z uwzględnieniem turystyki jednodniowej, podjęło następujące działania:

a) rozwijanie istniejących produktów turystycznych opartych na szlakach turystycznych, kulturowych lub ścieżkach edukacyjnych:

- organizacja przez Punkt Informacji Turystycznej (BCKiH „WAHADŁO”) spływów kajakowych rzeką Zgłowiączką - promowanie walorów przyrodniczych Gminy Brześć Kujawski i popularyzacja spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu (2022 r., 2023 r.).

b) tworzenie nowych produktów, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych form turystyki bądź aktywności mogących przyciągnąć turystów:

- stworzenie koncepcji gry pozwalającej na atrakcyjne i interaktywne zwiedzanie klasztoru poddominikańskiego „Tajemnice klasztoru dominikańskiego” (2023 r.);

- stworzenie labiryntu w kukurydzy na polach Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Starym Brześciu połączonego z grą: dotyczącą SZLAKU PIASTOWSKIEGO (2022r.), a w kolejnym roku dotyczącą wykopalisk neolitycznych na terenie Brześcia Kujawskiego i okolic (2023r.);

- rozwinięcie imprezy PIKNIK HISTORYCZNY do dwudniowej imprezy, której założeniem było, że dzień pierwszy będzie dedykowany uczniom szkół, aby mogli poznać kulturę, historię i tradycję swojej małej ojczyzny, dotknąć żywej historii poprzez udział w rekonstrukcjach historycznych, warsztatach kulinarnych, rękodzielniczych i historycznych z okresu średniowiecza i neolitu (2023 r.);

- stworzenie gier ulicznych z kartami do samodzielnego zwiedzania miasta „Przywracanie obecności” (dotycząca społeczności żydowskiej), gra miejska „Arche i Brześć” dotycząca folkloru kujawskiego (2022 r., 2023 r.);

- stworzenie folderu i organizacja wycieczek z transportem BCKiH „WAHADŁO” z Uzdrowiska WIENIEC ZDRÓJ (zwiedzanie wystawy WAHADŁO CZASU, kościoła, spacer po mieście i warsztaty rękodzielnicze oraz degustacja kujawskiej kuchni) (2022 r., 2023 r.);

c) organizacja lub kontynuacja organizacji imprez masowych, związanych z lokalnym zasobem zabytkowym i kulturalnym:

- Święto Żuru Kujawskiego (2022 r., 2023 r.);
- organizacja Dożynek Gminno-Parafialnych (2022 r., 2023 r.);
- Obchody Nocy Świętojańskiej połączone z rekonstrukcjami, puszczaniem wianków, warsztatami i potańcówką przy ognisku (2022 r., 2023 r.);
- Organizacja FESTIWALU FOLKLORYSTYCZNEGO im. Tadeusza Zielińskiego, którego uczestnikami są zespoły kultywujące autentyczną kulturę ludową swojego regionu (strój, gwara, muzyka, taniec) (2022 r., 2023 r.);

Zdjęcie 12. od lewej: Obchody Nocy Świętojańskiej nad rzeką Zgłowiączką (2023 r.) od prawej: Dożynki Gminno-Parafialne (2023 r.) (fot. BCKiH „WAHADŁO”)

d) organizacja imprez lokalnego zasięgu, przybliżających mieszkańcom gminy i regionu wartości historyczne gminy:

- Piknik Historyczny (2022 r., 2023 r.);
- organizacja zjazdu archeologów z Polski, Niemiec i Ameryki pracujących przy wykopaliskach w Brześciu Kujawskim i okolicach połączona z nadaniem tytułu Honorowego Obywatela Brześcia Kujawskiego Panu Peterowi Boguckiemu, który znalazł na terenie Brześcia Kujawskiego między innymi naczynie sitowate, które rozślawiło Brześć Kujawski w kręgach archeologów na całym świecie;
- organizacja koncertów organowych, koncertów kolęd, wystaw sztuki w zabytkowym kościele neogotyckim Św. Stanisława B.M. w Brześciu Kujawskim;

e) innowacyjność projektów:

- stworzenie autorskiego projektu OBJAZDOWY SZLAK PIASTOWSKI, który ma na celu ukazanie walorów szlaku i podniesienie jego atrakcyjności - pracownicy BCKiH „WAHADŁO”

odwiedzili 4 miejscowości (Inowrocław, Kruszwica, Strzelno, Płowce) prowadząc tam warsztaty i eksponując wystawę mobilną dotyczącą SZLAKU PIASTOWSKIEGO (w tym Brześcia Kujawskiego) (2023 r.);

- przygotowanie do druku powieści Roberta Rutkowskiego „Niemeżura”, którego akcja toczy się w Brześciu Kujawskim i przybliży historię miasta (2022 r., 2023 r.);

- współorganizacja spotkania dla mieszkańców z autorami „Monografii Brześcia Kujawskiego cz. II”, podczas którego można było poznać kulisy powstania książki i pogłębić swoją wiedzę o Brześciu Kujawskim (2022 r.);

- zaproszenie do BCKiH „WAHADŁO” przedstawicieli i animatorów z MUZEUM ŻYDÓW POLSKICH POLIN w ramach projektu MUZEUM NA KÓŁKACH, podczas którego odbyły się warsztaty dotyczące kultury żydowskiej i obecności gminy żydowskiej na terenie Gminy Brześć Kujawski. W trakcie odbyły się także: degustacja potraw żydowskich w restauracji WAJCHA, koncert muzyki żydowskiej i spotkanie z pisarką Małgorzatą Kochanowicz. Animatorzy z muzeum prowadzili także warsztaty MUZEUM W PUDEŁKU oparte na grze planszowej, której fabuła wprowadza w zagadnienia żydowskiej kultury i tradycji (2022 r., 2023 r.);

- organizacja warsztatów storytellingowych „Storytelling w służbie Piastów” z udziałem przedstawiciela LANDBRAND Huberta Gonery, nagrania opowieści związanych z historią miasta „Opowieść o Łokietku z perspektywy jego matki Eufrozyny” (2022 r.);

- udział restauracji WAJCHA BCKiH „WAHADŁO” w akcji paszport kulinarny promującej tradycyjne jadalno i ludowe tradycje kulinarne (2022 r.);

- udział pracowników BCKiH „WAHADŁO” i wystawy multimedialnej w akcji ESKAPADA. POZNAJ REGION Z PRZEWODNIKIEM - organizacja rajdu rowerowego, zwiedzania Brześcia Kujawskiego i wystawy multimedialnej w kontekście odkryć i życia Mikołaja Kopernika, zwiedzanie dworców i folwarków usytuowanych na terenie Gminy Brześć Kujawski (2022 r., 2023 r.);

- stworzenie i przeprowadzenie na łamach kwartalnika społeczno-kulturalnego WAHADŁO konkursu dotyczącego dokończenia opowieści (nawiązującej do historii Brześcia Kujawskiego) Arche i Brzesia (postaci występujących na wystawie multimedialnej WAHADŁO CZASU) w formie plastycznej (2023 r.);

- organizacja rajdów rowerowych związanych ze SZLAKIEM PIASTOWSKIM lub upamiętniających wydarzenia historyczne np. 3 Maja – BIAŁO – CZERWONY RAJD ROWEROWY (2022 r., 2023 r.);

- udział BCKiH „WAHADŁO” w akcji organizowanej przez GAZETĘ POMORSKĄ promującej trasy rowerowe – nagranie filmu reklamującego odcinek przebiegający przez Brześć Kujawski (2022 r.);
- publikacja artykułu w ORLEN CAFE promującego Brześć Kujawski i wystawę multimedialną WAHADŁO CZASU (2023 r.);
- przystąpienie restauracji WAJCHA do programu PIASTOWSKA STRAWA, który ma popularyzować tradycyjne jadlo. Projekt był realizowany na terenie całego szlaku. Jego celem było reklamowanie w całej Polsce restauracji podających tradycyjne dania z epoki średniowiecza (2023 r.);
- udział w czasie EUROPEJSKICH DNI DZIEDZICTWA w weekendzie na SZLAKU PIASTOWSKIM poprzez organizację NOCY ŚWIĘTOJAŃSKIEJ, stworzenie spektaklu obrzędowego, rekonstrukcje i koncert oraz spektakl przy ognisku w okolicy jeziora Smętowo. Koordynacja działań związanych z weekendem w całej kujawsko-pomorskiej części szlaku (2022 r., 2023 r.);
- organizacja spotkań przewodników w celu zainteresowania ich historią Brześcia Kujawskiego i okolicy oraz atrakcjami turystycznymi gminy (2022 r., 2023 r.);
- organizacja „Nocy w muzeum” na wystawie multimedialnej WAHADŁO CZASU (2022 r., 2023 r.).

3.7. Promocja gminy na forum krajowym i zagranicznym.

Gmina Brześć Kujawski była organizatorem konkursów mających na celu popularyzację wartości historycznych i kulturowych gminy:

a) organizacja lub współorganizacja konkursów mających na celu promowanie wartości historycznych gminy:

- Konkurs na projekt muralu „Łokietek Olimpijczykiem” – czerwiec 2023 r.
- Gminny konkurs rymowanka promująca Brześć Kujawski – listopad 2023 r.

b) współpracę z mediami, zarówno tradycyjnymi, jak i internetowymi:

- Gmina Brześć Kujawski w okresie sprawozdawczym podejmowała współpracę z mediami zarówno tradycyjnymi jak i internetowymi min. Gazeta Kujawska, Tu i Teraz, Medialne Centrum Kujaw (TV Kujawy), DD Włocławek, Promocje Włocławskie, Radio IHT, telewizja TVN. W ramach współpracy z mediami zostały publikowane artykuły promujące zasoby historyczne i kulturowe Gminy Brześć Kujawski.

BCKiH „WAHADŁO” w ramach promocji gminy na forum krajowym i zagranicznym w okresie sprawozdawczym podjęło następujące działania:

a) przedstawianie walorów zabytkowych i kulturowych jako podstawowy element promocji gminy na różnego rodzaju targach, sympozjach i konferencjach:

- udział pracowników BCKiH „WAHADŁO” w budowaniu marki Kujawy – wspólne działania z innymi miastami regionu na rzecz promowania Kujaw i „srebrnej turystyki” (2022 r., 2023 r.);
- udział pracowników BCKiH „WAHADŁO” w budowaniu strategii turystycznej województwa kujawo-pomorskiego z uwzględnieniem liderek w niektórych obszarach BCKiH „WAHADŁO” (organizacja podsumowania roku turystycznego w BCKiH „WAHADŁO”) (2022 r., 2023 r.);
- udział pracowników BCKiH „WAHADŁO” w GIELDZIE PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH w celu popularyzacji kultury i historii Brześcia Kujawskiego (2022 r., 2023 r.);
- promowanie Gminy Brześć Kujawski, jej walorów turystycznych, kulturalnych oraz oferty BCKiH „WAHADŁO” podczas warsztatów zorganizowanych przez K-POT w Ciechocinku i Brześciu Kujawskim „Podróż do źródeł” (2023 r.);
- promowanie Gminy Brześć Kujawski i BCKiH „WAHADŁO” w czasie Międzynarodowych Targów „w Kontaktach!”, które odbywały się w C.K. Jordanki w Toruniu (2023 r.);
- występ zespołu folklorystycznego „Spod Strzechy” działającej w BCKiH „WAHADŁO” w programie „Tradycje Kujawskie” w „Dzień dobry TVN”- promocja Gminy Brześć Kujawski i kultury ludowej (2023 r.);
- udział w Ogólnopolskiej Gieldzie Pomysłów w Toruniu - promocja walorów turystycznych Gminy Brześć Kujawski i oferty BCKiH „WAHADŁO” (2022 r.);
- udział pracownika Punktu Informacji Turystycznej i reprezentowanie Gminy Brześć Kujawski oraz BCKiH „WAHADŁO” podczas konferencji w Gdańsku „Nowe trendy w turystyce” (2023 r.);
- promocja działań Gminy Brześć Kujawski i BCKiH „WAHADŁO” na rzecz kultury i społeczności żydowskiej podczas kongresu żydowskiego w Muzeum Żydów Polskich POLIN w Warszawie (2023 r.);
- udział pracowników BCKiH „WAHADŁO” w spotkaniu historycznym pt. „Śladami przodków ku przyszłości” zorganizowanym w Salonie Hoffmana KPCK w Bydgoszczy (2023 r.);
- Nagroda dla Zespołu folklorystycznego „Dzieci Kujaw” od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w kategorii Promocja województwa (2023 r.).

Zdjęcie 13. po lewej: pracownicy BCKiH „WAHADŁO” na giełdzie produktów turystycznych w Bydgoszczy (2023r), po prawej: pracownicy BCKiH „WAHADŁO” na Międzynarodowych Targach „w kontakcie” w Toruniu (2023r.) (fot. BCKiH „WAHADŁO”)

b) nawiązywanie współpracy w zakresie dobrych praktyk w ramach partnerstwa krajowego i zagranicznego:

- wizyta potomków rodzin żydowskich z Ameryki i Izraela mieszkających niegdyś w Brześciu Kujawskim – organizacja spotkania w BCKiH „WAHADŁO” (2023 r.);

- włączenie się w imprezę „Ku Kujawom. Moja droga - kujawskie dziedzictwo” organizowaną przez Muzeum w Inowrocławiu i rozwinięcie jej polegające na zmianie biennale na coroczną imprezę (co drugi rok organizowaną w BCKiH „WAHADŁO”). W imprezie brali udział rękodzielnicy popularyzujący sztukę i kulturę ludową Kujaw. Impreza ma charakter konkursowy i zakończona jest wystawą prac laureatów (2023 r.);

- udział pracowników BCKiH „WAHADŁO” w projekcie „Culture Create”. Promowanie walorów turystycznych gminy oraz oferty BCKiH „WAHADŁO”, a także wymiana praktyk pomiędzy pracownikami BCKiH „WAHADŁO” a gośćmi z Europy dotycząca turystyki i promocji kultury (2023 r.);

- współpraca z Muzeum Etnograficzno – Archeologicznym w Łodzi oraz Muzeum Ziemi Kujawsko – Dobrzyńskiej we Włocławku – wypożyczanie eksponatów, wymiana doświadczeń, wykłady podczas imprez organizowanych przez BCKiH „WAHADŁO” (2022r., 2023 r.);

- współpraca z Narodowym Instytutem Kultury i Dziedzictwa Wsi - organizacja imprezy „SMAKI WSI” dla Kół Gospodyń Wiejskich z Województwa Kujawsko-Pomorskiego, połączone z potańcówką, konkursem kulinarnym podczas których Koła Gospodyń Wiejskich promowały swoje gminy, tradycje i kulturę. Ponadto, zorganizowano potańcówkę z udziałem twórców ludowych dla mieszkańców Gminy Brześć Kujawski (2022 r.);

- wzięcie udziału w projekcie KU Kujawom, realizowanego przez Fundację Fabryka UTU ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „EtnoPolska 2021” - Warsztaty komiksowe pt. "Legendsy dawne i nowe" oraz warsztaty ceramiki (2022 r.).

e) udział w konkursach na najlepiej zadbane zabytki, najeiekawszy produkt turystyczny itp.:

- wyróżnienie w kategorii DOBRE MIEJSCE dla BCKiH „WAHADŁO” przyznane przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach projektu ODKRYWCA 2022, przyznawane branży turystycznej (2022 r.);

- nominacja Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej do Ogólnopolskiego konkursu na najlepszy produkt Turystyczny - Certyfikat Specjalny Polskiej Organizacji Turystycznej 2022 dla BCKiH „WAHADŁO” (2022 r.).

3.8. Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego.

Na stronie internetowej Gminy Brześć Kujawski w okresie sprawozdawczym zostały podjęte działania mające na celu informowanie mieszkańców o możliwości pozyskania pozabudżetowych środków finansowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków (min. Rządowy Program Odbudowy Zabytków, Program „Ochrona zabytków” ogłoszony przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

W ramach prowadzonych projektów społecznych w latach 2022-2023 przez Wydział Edukacji, Bezpieczeństwa i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Brześciu Kujawskim („Rozwój Usług Społecznych w Gminie Brześć Kujawski”, „Do integracji jeden krok – I edycja”, „Biblioteka w Wieńcu - miejsce wielu możliwości”, „Między nami seniorami”, „ Do integracji jeden krok – II edycja ”, „Klub Młodzieżowy Alternatywa”) uczestnicy projektów odwiedzili wystawę multimedialną w BCKiH „WAHADŁO”, która opowiada o historii i tradycji Brześcia Kujawskiego od neolitu po czasy współczesne. Uczestnicy będący mieszkańcami Gminy Brześć Kujawski mieli możliwość poznania dziejów Brześcia Kujawskiego poprzez prezentację ich na tle historii regionu i Polski.

Zdjęcie 14. Uczestnicy projektów społecznych „Biblioteka w Wieńcu - miejsce wielu możliwości” oraz „Do integracji jeden krok - 1 edycja” podczas wizyty muzeum multimedialnym w BCKiH w 2022 r. (fot. Urząd Miejski w Brześciu Kujawskim)

Przedszkole Publiczne nr 1 „Kraina Bajek” w Brześciu Kujawskim wraz z oddziałem przedszkolnym w Guźlinie w latach 2022-2023 przeprowadziły następujące działania mające na celu popularyzację, promocję oraz edukację w zakresie wiedzy o dziedzictwie kulturowym Gminy Brześć Kujawski:

- Spotkanie z kuracjuską Parku Zdrojowego - Sanatoryjnego z Wieńca - Zdroju rozmowa na temat Wieńca Zdroju, jego walorów zabytkowych (23.09.2022 r.; grupa Pszczółki);
- Spacer na cmentarz rzymskokatolicki - rozmowa na temat zabytków, zapalenie zniczy na grobie Nieznanego Żołnierza, wdrażanie do właściwego zachowania się w miejscach pamięci (28.10.2022 r. gr. Pszczółki, Jagódki i Biedronki; 02. 11.2022 r. gr. Wiewiórki);
- Spacer nad Jezioro Smętowo - rozmowa na temat neolitycznej osady (14.10.2022 r., grupa Wiewiórki);
- Spacer po Brześciu Kujawskim celem przybliżenia miejsc pamięci – Plac Władysława Łokietka (9.11.2022 r.);

- Spotkanie Panem Tomaszem Chymkowskim - Burmistrzem Brześcia Kujawskiego - zwiedzanie zabytkowego budynku Urzędu Miejskiego (9.11.2022r. gr. Misie);
- Popularyzowanie kultury ludowej / zwyczajów kujawskich poprzez udział członkini Koła Gospodyń Wiejskich "Czerwone Korale" w wydarzeniach odbywających się w przedszkolu w Brześciu Kujawskim:
 - a) wspólne wypiekanie pierniczków (14.12.2022 r. i 12.12.2023 r., wszystkie grupy przedszkolne);
 - b) Kujawskie zapusty - wizyta kozy w przedszkolu (16.02.2023 r., wszystkie grupy);
- Spotkanie Panem Damianem Chełminiakiem -Zastępcą Burmistrza Brześcia Kujawskiego. Przedstawienie dzieciom mapy Polski z oznaczonym pomnikiem króla Władysława Łokietka przedstawiającym lokalizację Brześcia Kujawskiego (8.11.2023 r.);
- Występ brzeskiego zespołu Folklorystycznego „Spod strzechy” – przybliżanie dzieciom kultury ludowej, pokaz stroju ludowego (27.02.2023 r. gr. Wiewiórki);
- Spacer po Brześciu Kujawskim w celu przybliżenia dzieciom zabytków małej ojczyzny – informacje na temat zabytkowego kościoła parafialnego oraz zabytkowego budynku ratusza miejskiego (26.04.2023 r., grupa Pszczółki).

Wychowawcy grup przedszkolnych w okresie sprawozdawczym, upowszechniali wiedzę na temat Brześcia Kujawskiego, jego ciekawych miejsc, zabytków (maj, listopad 2022 r. i 2023r.). Ponadto, w okresie sprawozdawczym poszczególne grupy przedszkolne organizowały wycieczki do BCKiH „WAHADŁO”, podczas których dzieci zwiedzały multimedialną wystawę historyczną.

Zdjęcie 15. Przedszkolaki z Przedszkola Publicznego nr 1 „Kraina Bajek” w Brześciu Kujawskim podczas wizyty w zabytkowym budynku ratusza przy pl. Władysława Łokietka I w Brześciu Kujawskim (listopad 2022r.) (fot. PP nr 1 „Kraina Bajek” w Brześciu Kujawskim)

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Łokietka w Brześciu Kujawskim w latach 2022-2023 przeprowadziła następujące działania mające na celu popularyzację, promocję oraz edukację w zakresie wiedzy o dziedzictwie kulturowym Gminy Brześć Kujawski:

- Spotkania uczniów pod kierunkiem nauczyciela na zajęciach, podczas których zapoznawali się z historią swojej najbliższej okolicy. Uczniowie poznawali historię, kulturę, sztukę oraz walory krajobrazowe rodzinnego miasta i regionu poprzez analizowanie dostępnych źródeł informacji takich jak: przewodniki, informatory, foldery, strony internetowe gminy;
- W okolicach Dnia Wszystkich Świętych, w szkole były prowadzone zajęcia związane z poszukiwaniem starych, zabytkowych mogił. Uczniowie odwiedzali cmentarz Parafialny w Brześciu Kujawskim, odnajdywali groby znanych i zasłużonych dla naszego miasta i uczestniczyli w pracach porządkowych przy mogiłach;
- Wycieczka do BCKiH „WAHADŁO”, podczas której uczniowie zwiedzali wystawę historyczną „WAHADŁO CZASU”, która opowiada o historii i tradycji Brześcia Kujawskiego od neolitu po czasy współczesne;
- Zwiedzanie przez uczniów Zespołu Klasztornego Dominikanów w Brześciu Kujawskim;
- Uczestnictwo klas I-V w pikniku historycznym nad Jeziorem Cmentowo w Brześciu Kujawskim (wrzesień 2023 r.) zorganizowanym z okazji 90 – lecia wykopalisk w Brześciu Kujawskim;

- W ramach przedmiotu wiedza o społeczeństwie uczniowie przygotowali projekt edukacyjny „Jesteśmy stąd”. Uczestnikami projektu było 27 uczniów klas VII-VIII. W ramach grup projektowych odbyły się dwa konkursy: Konkurs Fotograficzny „Moje ulubione miejsce w Brześciu” oraz Konkurs Plastyczny „Mój Brześć za 100 lat”;
- W ramach przedmiotu wiedza o społeczeństwie uczniowie przygotowali projekt edukacyjny „Spacer po gminie Brześć Kujawski”, którego celem było wykonanie albumu ilustrowanego zdjęciami promującymi miasto i gminę Brześć Kujawski;
- Opracowanie gry miejskiej „Śladami Władysława Łokietka”;
- Aranżacja przedstawienia teatralnego „Wszędzie dobrze, ale w Brześciu najlepiej”, w ramach którego uczniowie przedstawili dzieje Brześcia Kujawskiego;
- Udział uczniów w Konkursie Fotograficznym „W obiektywie Młodego Kujawiaka” organizowanym przez Stowarzyszenie LGD Dorzecza Zgłowiączki, w ramach którego uczniowie fotografowali najciekawsze miejsca naszej gminy, w tym architekturę zabytkową;
- Współorganizowanie konkursu na projekt muralu „Łokietek Olimpijczykiem”. Uczniowie szkoły podstawowej wzięli udział w konkursie na projekt graficzny muralu na temat Łokietek Olimpijczykiem, którego celem było poszerzanie wiedzy na temat wydarzeń historycznych gminy Brześć Kujawski oraz rozwijanie wyobraźni plastycznej, umiejętności wypowiedzi artystycznej.

Zdjęcie 16. Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Brześciu Kujawskim podczas pikniku historycznego nad jeziorem Cmentowo 8.09.2023r. (fot. SP nr 1 w Brześciu Kujawskim)

Zespół Szkół nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Brześciu Kujawskim w latach 2022-2023 przeprowadziła następujące działania mające na celu popularyzację, promocję oraz edukację w zakresie wiedzy o dziedzictwie kulturowym gminy Brześć Kujawski:

- Udział uczniów w warsztatach w BCKiH „WAHADŁO”, poświęcony 79 rocznicy powstania w getcie warszawskim (kwiecień 2022 r.);
- Udział uczniów w warsztatach BCKiH „WAHADŁO” – „Muzeum na kółkach” – mobilna wystawa Muzeum Historii Żydów Polskich (październik 2022 r.);
- Udział uczniów w projekcie „Moja mała ojczyzna”- w ramach lekcji z historii uczniowie wykonywali plakat zachęcający turystów do zwiedzania zabytków i poznawania historii Brześcia Kujawskiego (wrzesień 2022 r., wrzesień 2023 r.);
- Lekcje historii poświęcone królowi Władysławowi Łokietkowi (kwiecień 2022 r.);
- Udział w gminnych obchodach z okazji Święta Uchwalenia Konstytucji 3 Maja (maj 2022 r., maj 2023 r.);
- Udział w gminnych obchodach z okazji Odzyskania Niepodległości (listopad 2022 r., listopad 2023 r.);
- Udział w gminnych obchodach z okazji rocznicy wybuchu II wojny światowej (wrzesień 2022 r., wrzesień 2023 r.);
- Uporządkowanie zapomnianych grobów na cmentarzu parafialnym w Brześciu Kujawskim w ramach akcji harcerzy „Pamiętamy-pomagamy” (październik 2022 r., październik 2023 r.);
- Udział uczniów w XV Pikniku historycznym nad Jeziorem Cmentowo w Brześciu Kujawskim (wrzesień 2023 r.).

Zdjęcie 17. Uczniowie Zespołu Szkół nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Brześciu Kujawskim przy Mogile zbiorowej żołnierzy Wojska Polskiego z 1939r. znajdującej się na terenie cmentarza parafialnego w Brześciu Kujawskim (październik 2023r.) (fot. ZS nr 2 w Brześciu Kujawskim)

Szkoła Podstawowa im. Leopolda Juliana Kronenberga w Brzeziu w latach 2022-2023 przeprowadziła następujące działania mające na celu popularyzację, promocję oraz edukację w zakresie wiedzy o dziedzictwie kulturowym gminy Brześć Kujawski:

- uczniowie szkoły odwiedzali cmentarz parafialny w Wieńcu, w tym Grób Nieznanego Żołnierza (listopad 2022 r., listopad 2023 r.);
- „Pamiętamy” - wycieczka do zabytkowych miejsc na terenie Brzezia (listopad 2023 r.);
- zajęcia w ramach Szkolnego Kółka Turystyczno-Regionalnego: Szlakiem zabytków Brzezia i okolic (wrzesień 2023 r.), Sławni ludzie mojego regionu (kwiecień 2022 r.), Czy znasz swoją gminę? - quiz (marzec 2022 r.), Zabytki na terenie naszej gminy (maj 2022 r.), Kronenberg i jego włości (maj 2023 r.);
- apel „Kujawy nasz region” (październik 2023 r.);
- lekcje: „Z pokolenia na pokolenie – tradycje w naszym regionie”, „Nasz patron J.L. Kronenberg” (maj 2022 r., maj 2023 r.);

- „Nasza mała ojczyzna”- spacer, wycieczki po Brzeziu i okolicach (listopad 2022 r., listopad 2023 r.);
- zwiedzanie przez uczniów kościoła w Brześciu Kujawskim i pozostałości murów obronnych miasta (maj 2022 r.);
- konkurs fotograficzny poświęcony miejscom związanym z L.J. Kronenbergiem (maj 2023 r.);
- konkurs plastyczny „Ciekawe zabytki Brzezia i okolic”(maj 2022 r., maj 2023 r.);
- obchody Dnia Patrona Szkoły L.J. Kronenberga (maj 2022 r.,maj 2023 r.);
- wycieczka do BCKiH „WAHADŁO” – zwiedzanie przez uczniów multimedialnej wystawy historycznej (maj 2022 r.);
- udział uczniów w wydarzeniach rocznicowych na terenie gminy – 1 września, 11 listopada, 3 maja (2022 r. 2023 r.);
- elementy historii regionalnej na lekcjach historii i wiedzy o społeczeństwie (2022 r.,2023 r.).

Zdjęcie 18. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Brzeziu przy krzyżu pamiątkowym nad jeziorem z 4 ćw. XIX w. w miejscowości Brzezie wpisanym do Gminnej Ewidencji Zabytków (listopad 2023 r.) (fot. SP im. Leopolda Juliana Kronenberga w Brzeziu)

Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Wieńcu w latach 2022-2023 przeprowadziła następujące działania mające na celu popularyzację, promocję oraz edukację w zakresie wiedzy o dziedzictwie kulturowym gminy Brześć Kujawski:

- pogadanki na zajęciach dotyczące rozszerzenia wiedzy dotyczącej historii Brześcia Kujawskiego i okolic (2022 r.,2023 r.);
- na lekcjach j. polskiego wypowiedzi ustne na temat: skąd jesteś, gdzie mieszkasz, co można zobaczyć w twojej okolicy, lekcje poświęcone edukacji regionalnej (2022 r.,2023 r.);
- w klasach IV-VII uczniowie wykonywali plakaty pt. „Moja mała Ojczyzna”(2022 r.,2023 r.);
- na zajęciach z historii wprowadzono edukację regionalną zwracając szczególnie uwagę na fakty historyczne związane z regionem zamieszkania dzieci (2022 r.,2023 r.);
- wycieczki do BCKiH „WAHADŁO” w Brześciu Kujawskim, gdzie uczniowie zapoznani zostali z postaciami Zasłużonych i Honorowych Obywateli Gminy Brześć Kujawski (2023 r.);
- udział w pieszym „Rajdzie z latarkami” z okazji Święta Niepodległości, odwiedzenie okolicznych miejsc pamięci znajdujących się na trasie i uczczenie ofiar walk o niepodległość (2023 r.);

Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Wieńcu, odbywały spacer po miejscowości Wieniec, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ważne zabytkowe obiekty znajdujące się w miejscowości.

Zdjęcie 19. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Wieńcu podczas wizyty na cmentarzu parafialnym w Wieńcu , przed kaplicą cmentarną z 1875r. wpisaną do Gminnej Ewidencji Zabytków (listopad 2023r.) (fot. SP im. Kornela Makuszyńskiego w Wieńcu)

Biblioteka Publiczna w Brześciu Kujawskim i jej Filie w ramach działań mających na celu upowszechnienie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego podjęła następujące przedsięwzięcia w okresie sprawozdawczym:

- Promocja i dystrybucja I i II tomu monografii pt. „Dzieje Brześcia Kujawskiego i ziemi brzeskiej”;
- Gromadzenie literatury regionalnej oraz czasopism, ulotek, folderów, map o szeroko pojętej tematyce związanej z regionem;
- Promocja literatury dotyczącej wydarzeń historycznych związanych z regionem gminy Brześć Kujawski i najbliższej okolicy;
- Dystrybucja gadżetów promujących Brześć Kujawski tj. widokówki, długopisy, magnesy, torby, smycze, koszulki, kubki, opaski odblaskowe, breloczki oraz mapy;
- Udział w ogólnopolskiej akcji Żonkile upamiętniającej zagładę Żydów (kwiecień, 2022-2023r.);
- Współorganizacja wydarzenia kulturalnego „Piknik Historyczny” (wrzesień 2022r.);
- Wykorzystywanie maskotki przedstawiającej króla Władysława Łokietka do promocji akcji i wydarzeń kulturalnych (od 2023r.);
- Przekazywanie kuracjom w Uzdrowisku „Wieniec-Zdrój” wszelkich informacji, dotyczących gminy oraz organizowanych na jej terenie wydarzeń kulturalnych.

Zdjęcie 20. Monografia Brześcia Kujawskiego tom I i II (fot. Biblioteka Publiczna w Brześciu Kujawskim)

4. PODSUMOWANIE

Należy uznać, że przedstawione w niniejszym sprawozdaniu przedsięwzięcia wpłynęły na poprawę stanu zachowania niektórych obiektów objętych ochroną konserwatorską na terenie Gminy Brześć Kujawski, a działania na rzecz upowszechniania i promowania lokalnego dziedzictwa kulturowego przyczyniły się do wzrostu wrażliwości i świadomości społeczeństwa na otaczającą go przestrzeń i krajobraz kulturowy w kontekście wydarzeń historycznych, a także zasobu zabytkowego znajdującego się na terenie Gminy Brześć Kujawski.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Piotr Paweł Stanny
mgr Piotr Paweł Stanny